

1

Londen

Ellie herinnerde zichzelf eraan dat ze die baan niet wilde. En niet hoefde. Ze was net een doctoraalstudie over haar favoriete onderwerp begonnen, wat meer was dan waar een meisje als zij ooit op had mogen hopen. Tot dan had haar wereld uit beton en roest bestaan; nu betrad ze een magische wereld. Na negen maanden in Oxford moest ze zichzelf nog steeds in de arm knijpen vanwege de schoonheid die haar omringde, de waterspuwers en siertorentjes, de met panelen betimmerde vertrekken en onberispelijke gazons. Ze had een promotor die haar respecteerde, een vriend die haar aanbad en een moeder die bijna van trots uit elkaar barstte wanneer ze de burens vertelde hoe ver haar dochter het had geschopt.

Maar niets van dat alles kon verhinderen dat ze op een grauwe ochtend om zes uur opstond, een maillot aantrok die te warm was voor mei en het tweedrokje dat ze voor haar mondeling had gekocht, en dat ze de bus over de M40 naar Londen nam. In Marble Arch stapte ze op de metro met een menigte andere forenzen, wurmde zich in de coupé en vroeg zich af hoe mensen dit dag in, dag uit konden verdragen. Ze klemde haar tas stevig tegen haar buik. Erin zat een flesje water, een sandwich die ze voor de terugreis had klaargemaakt en een briefje op stevig crèmekleurig papier met een wapen erop gestempeld. De reden van haar komst.

De directeur, meneer Vivian Blanchard, zou het bijzonder waarderen als u hem kwam opzoeken om mogelijke carrièrekansen bij de Monsalvat Bank te bespreken.

Zweet prikkelde in haar nek terwijl de trein de tunnel in schommelde. De coupé wasemde lichaamsgeuren en goedkoop parfum uit. Ze voelde zich beroerd. Ze wilde die baan niet eens.

Zodra ze bij de halte Bank bovengronds kwam, voelde ze het gevaar. Er had zich een groep demonstranten voor de Bank of England

verzameld die riepen en klaptten en met hun krakkemikkige span-
doeken zwaaiden. Er zouden er nog meer bij komen. Politiepaarden
stampten met hun enorme hoeven en ontblootten hun tanden;
stramme ruiters keken omlaag door het ondoorzichtige vizier van
hun helm of over de rand van hun schild. Ze hielden hun knuppel
vast als ridders die zich klaarmaakten voor de strijd. Van boven ke-
ken de baronnen van het kapitalisme vanuit hun glazen torens toe
en ze waren het erover eens dat dit de reden was dat ze belasting
betaalden.

Ellie bewoog zich behoedzaam om de demonstratie heen. De
menigte drong zich rond haar op; bijna liet ze haar tas vallen. Een
agent bekeek haar van top tot teen en besloot dat ze geen gevaar
bood. In haar tweedrokje en wollen jasje leek ze niet bepaald op een
demonstrant. Noch op wie dan ook in de City. Duur geklede eta-
lagepoppen keken haar van achter gebarricadeerde etalageruiten
verwijtend aan, hun gezicht star van afkeur. Ze had spijt dat ze was
gekomen.

‘Kijk uit waar je loopt!’

Een getergde jammerkreet. Ze was pal tegen iemand op gebotst –
een van de demonstranten. Verward, piekerig haar hing voor een
bleek en smal gezicht met starende ogen en een slecht gebit; zijn
T-shirt zag eruit alsof hij er al weken in rondliep. Op het bord boven
zijn schouder stond: **KAPITALISME MAAKT ALLES KAPOT.**

‘Neem me niet kwalijk.’ Ze probeerde voorzichtig hem te passeren
maar hij zette een zijwaartse stap om haar de weg te versperren.

‘Dit zijn boze tijden, wijfie.’ Hij wierp zich voor haar. ‘Je moet uit
je doppen kijken, gesnopen? We moeten het kaf van het koren scheid-
den. De rotte appels dumpen.’

Hij rook zelf als afval van een week oud. Ellie deinsde achteruit
maar de menigte drong haar naar hem terug.

‘De maatschappij legt het loodje.’ Spuugvlokjes bespikkelden zijn
mond; hij verhief zijn stem. ‘Er is een ziekte in deze wereld die ons
allemaal de das omdoet. Kijk om je heen. De bijen sterven, de bomen
sterven. De oceaan stijgt, maar er zit geen vis meer in. Het is een
ziekte.’

Ellie keek even op haar horloge. Ze had geen tijd. ‘Sorry, maar...’

‘Nee, luister.’

Er werd een hand uitgestoken met vuile, klauwachtige nagels. Hij

wilde haar waarschijnlijk bij de arm grijpen. Maar Ellie wurmde zich los, zodat de vingers alleen de riem van haar tas grepen. Hij trok de tas van haar schouder; ze had blijkbaar geschreeuwd of gegild.

Iets achter de demonstrant flitste door de lucht en hij zonk kermend op zijn knieën. Een politieagent in een fluorescerend geel jasje stond achter hem met een knuppel in de hand. Blijkbaar had hij toegekeken en op een aanleiding gewacht. In een oogwenk hielden twee andere agenten zijn polsen achter zijn rug in een houdgreep en sleepten ze hem weg.

Ellie begon een bedankje te stamelen maar de agent onderbrak haar.

‘Wegwezen,’ schreeuwde hij. ‘Je bent hier niet veilig!’

De grimmige uitdrukking op zijn gezicht, half verborgen achter het vizier van zijn oproerhelm, was bijna nog angstaanjager dan het gezicht van de demonstrant. Ellie greep haar tas en wankelde weg door de menigte.

Even later voelde ze een misselijkmakende steek van schuldgevoel. De demonstrant had geen kwaad in de zin gehad. Misschien had ze het penningnummer van de agent moeten opschrijven voor het geval de man een klacht wilde indienen. Ze keek even om, maar hij was al in de gelederen van gele jaszjes verdwenen.

Ellie kwam tien minuten te laat aan, helemaal verhit en vlekkerig. Het treffen met de demonstrant had haar behoorlijk aangeslagen, maar dat was niet de reden geweest van haar vertraging. Ze was verdwaald geraakt. De kaart waar ze voor vertrek op had gekeken, had niets dan een grijs vierkant getoond op de plek waar de bank moest staan. In de echte wereld bleek dat een doolhof van steegjes en straatjes te zijn die tussen oude gebouwen door slingerden: doodlopende wegen die aan het oog onttrokken hoekjes bleken te zijn, doorgangen die dwars door huizen of vroegere muren heen voerden. Net toen ze het wilde opgeven, was er een oud stenen gebouw met smalle ramen en kleine torentjes op de hoeken verschenen dat boven het keistraatje uitstak.

Ervoor stond een glanzende zwarte Jaguar te wachten. Wat had die daar te zoeken? Toen zij in het zicht kwam, sprong er een chauffeur met een kleppet op uit die het achterportier opendeed,

bijna alsof ze verwacht werd. Maar het was niet voor haar. Een man in krijtstreppak met blauwe das schreed de trap af en streek achter in de auto neer. De chauffeur sloeg het portier dicht en reed weg; Ellie moest zich plat tegen de muur drukken om niet te worden overreden. Terwijl de auto langsraasde, ving Ellie een glimp op van een bekend gezicht, gebogen over de inhoud van een roodleren aktetas. Een ogenblik later verdween de Jaguar de hoek om.

Ellie keek weer naar de bank. Er hing een gietijzeren bordje boven de deur: een kwaadaardig kijkende adelaar op een schild met iets als een speer in zijn klauwen. In matglas was hij nog eens te zien op de deur, en dan binnen nog in brons aan de muur achter de receptiebalie.

Een nors kijkende receptioniste met een meer dan vluchtige gelijkennis met de adelaar op het schild bekeek haar grimmig toen zij de balie naderde. Ellie haalde onhandig de brief uit haar tas.

‘Ellie Stanton. Ik heb een afspraak met Vivian Blanchard.’

De receptioniste nam de hoorn van de haak en meldde Ellies komst op een zakelijke, scherpe toon.

‘Hij komt eraan.’

Er waren geen stoelen, nergens kon ze zitten. Ze bleef bij de balie staan en wist niet wat ze moest doen; de nieuwsgierigheid werd haar te machtig.

‘Die man die net vertrok. Was dat...?’

De receptioniste trok een zuinig mondje. ‘Ik vrees dat wij nooit over onze cliënten praten.’

Ellie bloosde. Had zij nu al haar eigen glazen ingegooid? Kom op, zei ze tegen zichzelf. Je hoeft niks te bewijzen. Zij waren het die jou wilden zien.

Telefoongerinkel verbrak de stilte. De receptioniste nam op zonder haar blik van Ellie af te wenden.

‘U kunt naar boven.’

Vivian Blanchards kantoor bevond zich op de vijfde verdieping, net hoog genoeg om door het raam aan de overkant de beroemde monumentale torens van de skyline te zien. Ellie schonk er nauwelijks aandacht aan. Blanchard domineerde het vertrek met zijn aanwezigheid, hij verwelkomde haar, verontschuldigde zich voor het oponthoud, bood haar koffie aan en overweldigde haar met zijn energie.

Toen hij haar de hand schudde, trok hij die wat naar zich toe en leunde hij naar voren, bijna alsof hij haar een handkus wilde geven.

‘Zeer aangenaam.’

Hij leidde haar naar een lage, met leer beklede sofa. Uit een kistje op zijn bureau pakte hij een dikke sigaar en een zilveren mesje. Hij sneed het uiteinde van de sigaar met ontstellende efficiëntie af en haalde toen een gouden aansteker tevoorschijn.

‘Je hebt er toch geen last van?’

Ellie schudde het hoofd terwijl ze nog steeds probeerde hem in zich op te nemen. Hij leek in niets op de mensen die ze kende. Alles aan hem was groter, omvangrijker dan het echte leven. Zijn rijzige gestalte en brede schouders en het grijze pak dat hem als een harnas omsloot; de naar achter gegooide zilveren manen, zijn verweerde gezicht en haviksneus en ogen die fonkelden als kooltjes. Zijn manchetknopen waren van Cartier, zijn das van Hermès, en zijn schoenen (al kon Ellie dat niet weten) waren in Parijs met de hand gestikt door een man die maar honderd paar per jaar maakte. Bij het spreken klonk een zweem van een buitenlands accent.

‘Bedankt voor je komst, Ellie. Mag ik je Ellie noemen?’ Hij wachtte niet op toestemming. ‘Excuses als onze handelswijze onnodig... geheimzinnig overkwam.’

‘Ik krijg niet elke dag een sollicitatie-uitnodiging voor een baan waar ik niet eens op heb gereageerd.’

‘En bij een bedrijf waar je nooit van hebt gehoord, of wel?’ Blanchard blies een rookwolk naar een olieverfschilderij boven de haard; een imitatie van een prerafaëlitische ridder.

Ze kon het niet ontkennen. Niemand die ze erover had gesproken, had ooit van de Monsalvat Bank gehoord. Ze hadden een website, maar die stelde niets voor, een logo en een telefoonnummer. De carrièreplanners van de universiteit hadden er geen gegevens over in hun bestanden. De informatie op internet bleef beperkt tot wat vermeldingen in de *Financial Times*, steeds alleen maar terloops, en een paar vermeldingen in *The Economist*. Bijna alsof de bank verborgen wilde blijven.

‘Niet veel,’ gaf Ellie toe.

‘Volkomen begrijpelijk.’ Blanchard ontblootte zijn tanden in een geruststellende glimlach. ‘Discretie is een van onze grootste deugden. We doen ons uiterste best om onze privacy te beschermen.’

‘Ik weet wel dat de bank in de zestiende eeuw is opgericht door een Franse handelaar,’ voegde Ellie eraan toe. ‘Saint-Lazare de Morgon. Dat betekent dat het de oudste bank van Engeland is en een van de twee à drie oudste in Europa. Tijdens de Reformatie is ze rijk geworden met het behandelen van de opbrengsten die voortvloeiden uit het ontbinden van de kloosters. Tegen de achttiende eeuw had ze zichzelf gevestigd als een van de belangrijkste financiers voor alle landen in Europa die een oorlog wilden ontketenen.’

Blanchard boog het hoofd. Hij bekende schuld.

‘In de twintigste eeuw doorstond ze oorlogen en depressies als kleine maar invloedrijke handelsbank voor rijke particulieren en hun bedrijven. In de eenentwintigste eeuw is het zowat de laatste van de oude firma’s die niet door een groot internationaal conglomeraat is overgenomen. Vooralsnog.’

Blanchards sigaar had een lange askegel gekregen terwijl hij haar zwijgend had aangehoord. Hij tikte hem in de kristallen asbak af en nam weer een flinke haal rook. Hij leek tevreden.

‘Ik geloof dat het merendeel van die informatie nooit openbaar is gemaakt.’

Ellie voelde dat ze bloosde onder zijn sturende blik. ‘Ik werd nieuwsgierig bij het lezen van uw brief.’

Nieuwsgierig waarom een bank waar niemand ooit van heeft gehoord een meisje aanneemt van wie niemand ooit heeft gehoord, zonder ervaring of belangstelling om in de City van Londen te gaan werken. Ze had twee dagen geploegd door stapels vergeelde documenten, verkrumelende registers en mysterieuze formulieren, in een poging te ontdekken of de Monsalvat Bank überhaupt wel bestond.

‘Maar eigenlijk is het helemaal geen mysterie hoe we bij u terecht zijn gekomen. Herinnert u zich uw propedeusedissertatie? Uw be kroonde dissertatie?’

De Spenser-prijs. Ze had er nog nooit van gehoord, tot haar begeleider het inschrijfformulier op zekere dag in haar postvakje had gestopt – de enige keer dat hij ook maar een beetje interesse in haar had getoond. Ze had haar scriptie verstuurd en had er verder niet meer aan gedacht. Drie maanden later kwam er een brief terug met felicitaties en een cheque ter waarde van vijfhonderd pond.

‘Wij kennen die prijs uit name van een van onze cliënten toe.’

Van tijd tot tijd gebruiken we de prijs met zijn toestemming om personen te kiezen die voor ons van belang kunnen zijn.’

Zijn starende blik trof haar als een klap in het gezicht. Ellie kromp ineen en keek weer naar het schilderij boven de haard. Een vrouw in een ragfijn gewaad, zo dun dat het bijna niets verhulde, stond op de achtergrond vastgebonden aan een boom. De ridder had zijn zwaard half getrokken, maar of dat was om haar los te snijden of om een tegenstander te trotseren die buiten beeld naderde, was niet duidelijk. Ellie begon zich af te vragen of het schilderij wel een imitatie was.

Blanchard leunde achterover in zijn stoel. ‘Laat ik u vertellen hoe wij tegenwoordig te werk gaan. Wij zijn een ongewone firma. Buitengewoon, zou ik zelfs zeggen. Sommigen noemen ons ouderwets, en in bepaalde opzichten zijn we dat ook. Maar we weten daarnaast dat om onze onafhankelijkheid te bewaren we de concurrenten vóór moeten blijven. De modernste praktijken, de geavanceerdste denkbeelden. Als nieuw meubilair in een oud gebouw.’

Hij bedoelde het duidelijk figuurlijk. Het donkere, zware hout van zijn op klauwen gedragen bureau moest minstens drie eeuwen oud zijn. Misschien was het zelfs wel afkomstig uit een van de opgeheven kloosters die de Monsalvat Bank indertijd geen windeieren hadden gelegd.

‘Onze cliënten vertegenwoordigen meestal oud geld – soms bijzonder oud. Ze weten dat geld niet altijd vulgair hoeft te zijn. Zij hebben een bankier nodig die hun rijkdom beheert met een zekere...’

‘Discretie?’ opperde Ellie.

‘Esthetiek.’

Ellie knikte, al begreep ze het niet echt.

‘De nouveaux riches – de Arabieren, Aziaten, Amerikanen – die laten we aan anderen over. De joden hebben hun eigen mensen.’

Hij merkte de blik op die Ellie ondanks haar beste inspanningen niet kon verhullen.

‘Ik weet dat dit niet politiek correct is om te zeggen, maar het is wel feitelijk correct. Geld staat niets anders toe, slechts feiten.’

Blanchard rolde zijn sigaar opnieuw rond door de asbak.

‘Ik zei al dat we een buitengewoon bedrijf vormen. Maar we hebben zelf geen grote middelen of enorme bedragen geïnvesteerd. On-

ze rijkdom zit in de geest en het hart van onze mensen. Buitengewone mensen. Mensen als jij.'

Ellie zat stijfjes op de grote sofa, de knieën tegen elkaar.

'Denk je dat ik je zit te vleien? Ik kan bij de juiste universiteiten een advertentie plaatsen en binnen een week beschik ik over vijfhonderd onberispelijke kandidaten. Maar die zijn allemaal hetzelfde. Dezelfde scholen, dezelfde papieren, dezelfde manier van denken. Ze zullen allemaal best hard hebben gewerkt, maar in een systeem dat erop is gericht om ze te laten slagen. Jij daarentegen, Ellie – jij bent geslaagd buiten het systeem om. En dat zie je niet vaak. Die anderen denken dat het leven een spel is dat braaf binnen de lijntjes moet worden gespeeld, met spelregels en punten, en scheidsrechters die op hun fluitje blazen als ze door iemand in het kruis worden geschopt. Jij en ik, Ellie, wij weten wel beter.'

Blanchard sloeg een dossier op zijn bureau open en haalde er twee vellen papier uit die sterk op haar cv leken. Waar hadden ze dat vandaan?

'Vertel eens wat over jezelf.'

'Zegt u het maar.'

Haar uitdagende antwoord verbaasde haar. Misschien wilde ze die baan echt niet. Maar Blanchard leek niet beledigd. Op een of andere manier had ze geweten dat hij positief zou reageren.

'Eleanor Caris Stanton. Geboren op tweeëntwintig februari in Newport, Zuid-Wales. Je moeder had een aantal baantjes in fabrieken, je vader...' Hij haalde zijn schouders op. Hij leek niet van een papier op te lezen. 'Je hebt op een gewone school gezeten en hoge cijfers gehaald. Je kreeg een beurs voor Oxford aangeboden, waarvoor je hebt bedankt omdat je liever voor een plaatselijke voormalige technische hogeschool van weinig faam koos. Werd je door Oxford geïntimideerd? Het geprivilegieerde en elitaire? Was je bang tekort te schieten?'

'Nee.' 'Te defensief?' 'Zelfs met het geld dat ze me boden, was het te duur voor me.'

'Het is niet erg om bang te zijn,' vermaande Blanchard haar. 'Wie denkt dat hij niets te vrezen heeft, heeft vaak ook niets te winnen.'

Ellie wist niet zeker of dat wel zo was. 'Hoe dan ook ben ik uiteindelijk in Oxford terechtgekomen.'

'Inderdaad. De beste van je propedeuseklas, hoogste universitaire

graad mediëvistiek. Daarmee had je de stageplaatsen in het land voor het uitkiezen. Maar je koos ervoor je doctoraat te halen. Niet veel mensen zouden hetzelfde hebben gedaan. Was je niet in de verleiding om voor het grote geld te kiezen en je opleiding te vergeten?’

Ellie verstarde. Was hij lomp aan het doen of testte hij haar? Ze keek hem recht aan, zag de aantrekkelijke lijntjes die diep in zijn huid zaten gegroefd, en meende dat ze een krul van een glimlach bespeurde. Hufter.

‘Je kunt niet alles met geld ontvluchten,’ was het enige wat ze zei.

Blanchard knikte, schommelend in zijn stoel met hoge rugleuning. ‘Geestelijke armoede, hè?’

‘Zoiets.’

‘Maar ideeën hebben weer hun eigen armoede. De ivoren toren van de academische wereld is een echokamer, een spiegelpaleis; louter nabauwen en navelstaren. Je bekijkt de wereld door glazen muren en ziet uiteindelijk slechts jezelf. Zou jij daar genoeg mee nemen?’

Je bent hier niet veilig. De woorden van de agent kwamen opeens weer in haar naar boven.

‘De academische wereld is de wereld waarin ik me nu bevind,’ zei ze vastberaden. ‘Ik ben ontzettend gevleid dat u me hier heeft gevraagd maar ik heb nog drieënhalf jaar studie te gaan en ben volledig op mijn doctoraal gefixeerd. Ik ben bang dat ik dat op dit moment onmogelijk kan opgeven.’

Ze had het in de bus zitten oefenen, ze wist dat het moment zou komen en wilde de juiste toon vinden. Niet beledigend, maar ook niet mis te verstaan. Zoals je je nieuwe vriendje vertelt dat je niet van plan bent met hem mee naar huis te gaan.

Blanchard liet haar verveeld uitspreken.

‘Heb je al eens eerder in een bank gewerkt?’

Het duurde even voor ze begreep waar hij op doelde. De herinnering was zo vaag. ‘Alleen een vakantiebaantje. Niet te vergelijken met deze baan. Twaalf uur per week voor een hypotheekbank met bruine tapijten en grindstenen muren. Het enige oude geld daar was dat van steuntrekkende pensioengerechtigden.’

‘Wat trok je erin aan?’

Ellie knipperde met haar ogen. ‘Pardon?’

‘In dat baantje. Waarom niet een café of kledingzaak – baantjes die jonge vrouwen meestal kiezen?’

‘Ik vond dat ik het geldwezen eens van de andere kant moest zien.’

Ik wilde zien waar het geld vandaan komt, het hanteren. Er met mijn neus bovenop zitten. Er voor één keer geen gebrek aan hebben. Ze was haar hele leven arm geweest en dat vond ze verschrikkelijk. De wanhoop in de ogen van haar moeder bij thuiskomst na een nachtdienst, de doodschrik wanneer er op de deur werd geklopt, meerdere keren halsoverkop het huis waar ze gelukkig was geweest verlaten, allemaal ’s nachts, met hun schamele bezittingen in een auto gepropt. Het onrecht van het zien van andere kinderen die op school binnenkwamen met kleren, mobieltjes en laptops die ze van hun ouders hadden gekregen, terwijl zij haar schooluniform tweedehands kocht. Op de universiteit waren de mobieltjes en laptops ingewisseld voor auto’s en appartementen, terwijl Ellie boven een kebabtent woonde en tot diep in de nacht boven haar boeken zwoegde in de geur van kippenvet, en haar weinige vrije uurtjes doorbracht met minimumloonbaantjes wanneer ze die maar kon vinden.

‘Laat me je even vertellen over ons betalingsbeleid,’ sprak Blanchard. ‘Omdat wij een kleine firma zijn, weten we dat we meer moeten bieden dan de concurrent.’ Hij pakte het zilveren mesje en veegde tabakssliertjes van het bureaublad. ‘Gelukkig hebben we een flinke financiële armslag. Als startsalaris bieden we je vijfenzeventigduizend pond, en je kunt erbovenop een bonus verwachten die dat met zo’n tien tot vijftien procent vermeerderd. Als je langer bij ons werkt, stijgt dat percentage.’

Ellies mond hing open. Het kon haar niets schelen of Blanchard het zag. Had hij echt vijfenzeventigduizend pond gezegd? De beurs van haar doctoraalstudie bedroeg maar achtduizend, en dat was meer dan ze ooit in haar leven had verdiend. Studiegenoten die voor de belangrijkste Londense advocatenkantoren waren gaan werken, verdienden nog niet eens zoveel. Dat wist ze omdat ze hen er maandenlang over had horen opscheppen.

‘We weten dat Londen een moeilijke plek is om te wonen,’ sprak Blanchard, ‘dus proberen wij te helpen bij de overstap. Het eerste jaar dat je hier werkt, kun je in de bedrijfsflat wonen, in het Barbican, op de achtendertigste verdieping. Het uitzicht is adembenemend.’